

Korupcijos prevencijos kompetencijų stiprinimas savivaldoje: antikorupcinis sąmoningumas, korupcijos rizikų valdymas ir kiti klausimai (II dalis)

LR Specialiųjų tyrimų tarnyba
2025-03-24

Turinys

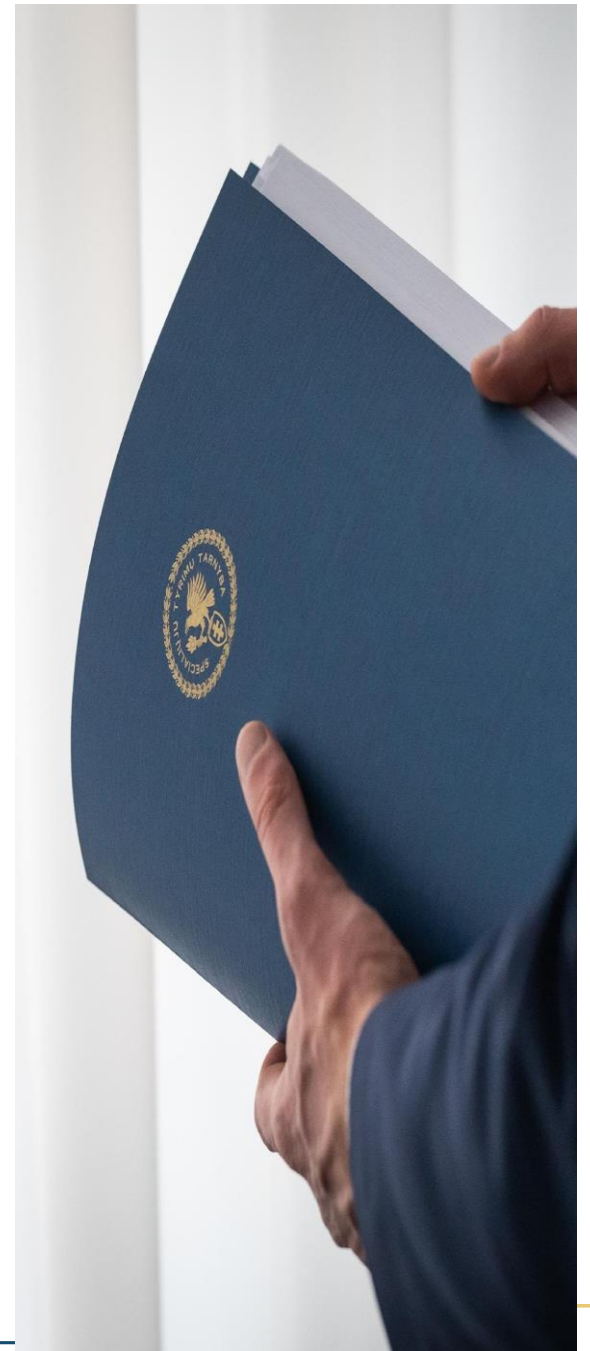
I. Antikorupcinis sąmoningumas: ar esame pasirengę daryti pokytį?

- Antikorupcinio sąmoningumo reikšmė
- Subjektų vaidmenys
- Antikorupcinio sąmoningumo didinimo priemonės ir būdai

II. Atsakymai į dažniausiai pasitaikančius klausimus

- Korupcijos rizikų nustatymas ir valdymas
- Korupcijos rizikų valdymo vertinimas
- Antikorupcinės aplinkos kūrimas pavaldžiose įstaigose
- Bendradarbiavimas su vadovu korupcijos prevencijos klausimais

III. „Take away“ – ką iš renginio pasiima dalyviai?

Antikorupcinis sąmoningumas: ar esame pasirengę daryti pokytį?

STT Antikorupcinio švietimo skyriaus vyriausioji specialistė
Daina Paštuolienė

Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistema

**Korupcijos
prevencijos
priemonės**

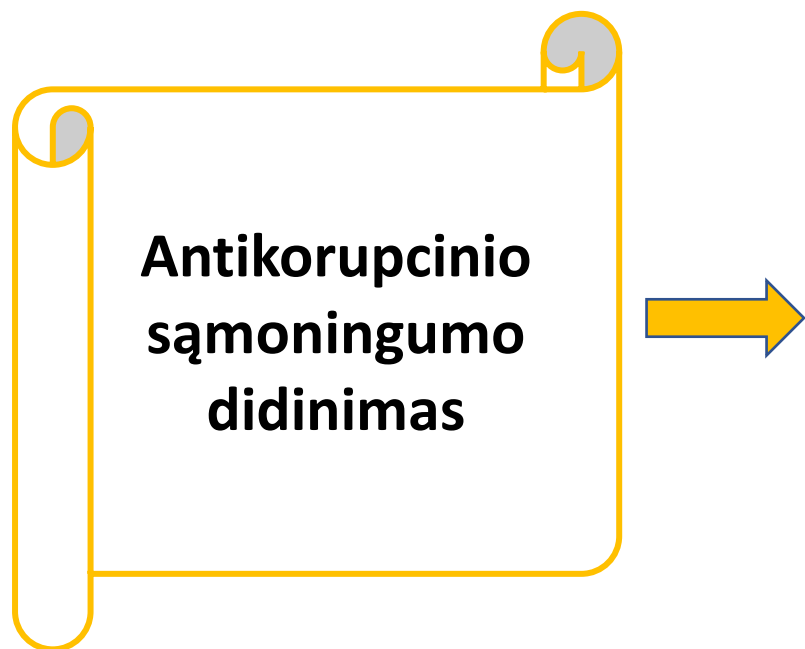
**Antikorupcinio
sąmoningumo
didinimas**

**Personalo
patikimumo
užtikrinimas**

**Kitos
įstatymuose
numatytos
veiklos ir
priemonės**

*Korupcijos prevencijos įstatymas

Antikorupcinio sąmoningumo didinimas

vykdomas kaip neatskiriama švietimo dalis ir ugdymas, siekiant puoselėti asmens teisių ir pareigų visuomenei, Lietuvos valstybei sampratą ir didinti visuomenės, viešojo ir privataus sektorių sąmoningumą veikti skaidriai ir sąžiningai, netoleruoti korupcijos ar kito nesąžiningo elgesio, pranešti apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.

*Korupcijos prevencijos įstatymas 14 str. 1 p.

Savarankiškų įstaigų pareigos

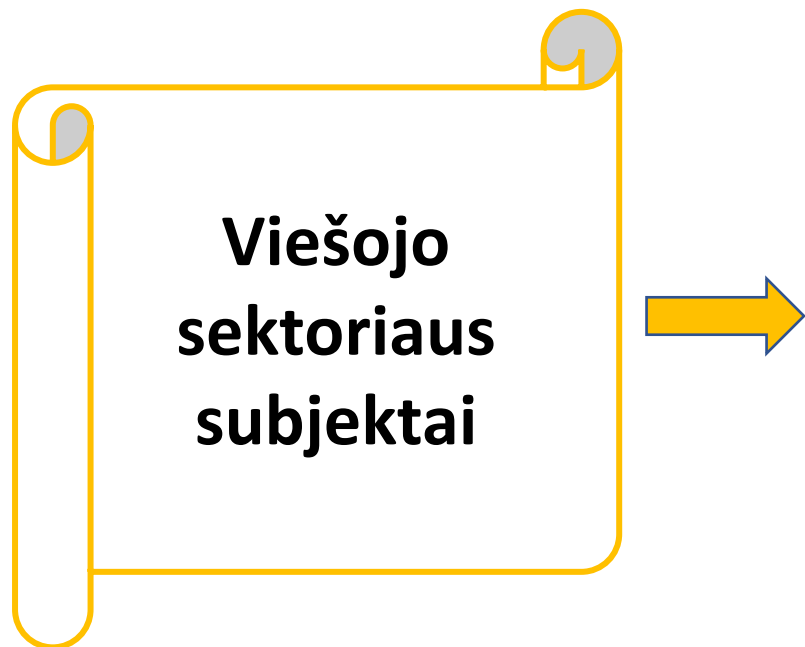

imasi priemonių užtikrinti, kad jose ir joms pavaldžiuose ir (ar) jų valdymo sričiai priskirtuose viešojo sektoriaus subjektuose, atsižvelgiant į jų dydį ir (ar) administracinius pajėgumus, būtų taikomos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės:

- **didinamas darbuotojų antikorupcinis sąmoningumas.**

*Korupcijos prevencijos įstatymas 21 str. 2 d.

Viešojo sektoriaus subjektų pareigos

rengia mokymus darbuotojams korupcijai atsparios aplinkos kūrimo klausimais ir taip stiprina darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą.

*Korupcijos prevencijos įstatymas 23 str. 2 d.

Antikorupcinio sąmoningumo didinimas

Vadovas

- Aiški pozicija ir pavyzdžio rodymas;
- Atvirumo skatinimas;
- Sąlygų veikti užtikrinimas;
- Veiklų planavimas.

Prevencininkas

- Poreikio ir žinių lygio įvertinimas;
- Veiklų parinkimas ir organizavimas;
- Vidinė bei išorinė komunikacija.

Darbuotojai

- Aktyvus įsitraukimas;
- Savarankiškas ugdymas ir nuostatų formavimas
- Gebėjimas atpažinti neteisėtus veiksmus;
- Ryžtas pranešti.

Antikorupcinio sąmoningumo didinimas

**Specialiųjų
tyrimų
tarnyba**

- vykdo veiklas, orientuotas į visuomenės antikorupcinio sąmoningumo didinimą, organizuoja mokymus, seminarus, metodinės pagalbos renginius, diskusijas, susijusias su korupcijai atsparios aplinkos kūrimu;
- švietimo programų rengėjų prašymu derina švietimo programas arba savo iniciatyva pagal savo kompetenciją teikia pasiūlymus dėl šių programų ar jų projektų rengimo ir (ar) tobulinimo.

*Korupcijos prevencijos įstatymas 14 str. 4 p.

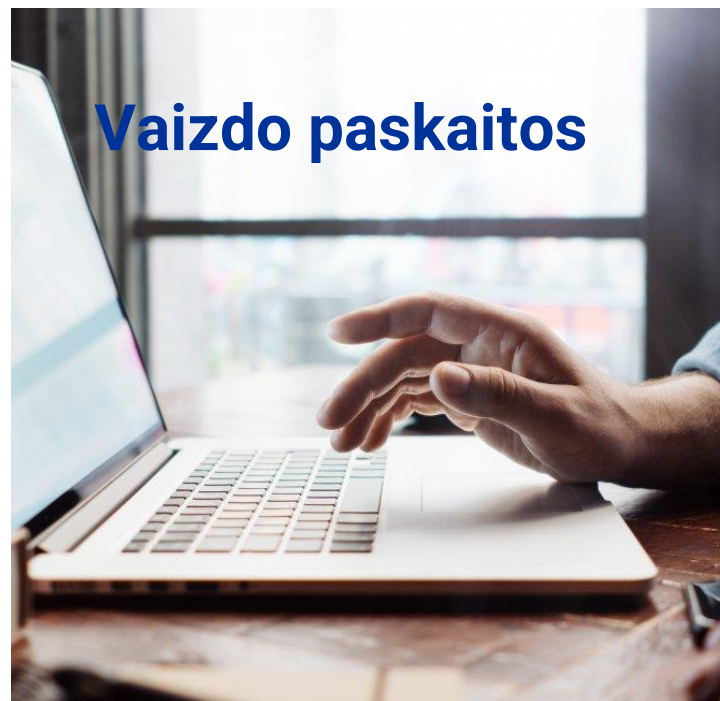
E. mokymo platforma

STT pareigūnų vedamos paskaitos , seminarai

Įvairios edukacinės priemonės

Vaizdo paskaitos

Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo viešajame sektoriuje gairės

ANTIKORUPCINĖS APLINKOS KŪRIMO IR
INTEGRALUMO VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖ
VALDOMOSE ĮMONĖSE VADOVAS

Vilnius | 2022

Vilnius
2023

Norėdami, kad Jūsų organizacijoje STT pareigūnai surengtų antikorupcinio švietimo mokymus:

- **įsivertinkite organizacijos darbuotojų antikorupcinių žinių lygį bei realų mokymų poreikį;**
- užpildykite ir el. p. dokumentai@stt.lt pateikite PRAŠYMĄ;
- susipažinkite su Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio sąmoningumo didinimo veiklų organizavimo tvarkos APRAŠU.

*STT pasilieka teisę parinkti mokymų temą, formą bei turinį, atsižvelgdama į organizacijos darbuotojų pasirengimą ir turimas žinias.

Kiti sąmoningumo didinimo būdai

- Vidiniai informaciniai pranešimai (el. paštas, naujienlaiškiai);
- intranetas ir vidiniai portalai;
- vidiniai mokymai;
- vadovų (atsakingų asmenų) susitikimai (individualūs pokalbiai) su darbuotojais;
- plakatai ir vizualinė informacija darbo aplinkoje;
- vidiniai forumai ir diskusijų platformos;
- Įtraukiamosios veiklos (pvz. etikos savaitės, teminės dienos, žygiai, orientacinės varžybos);
- Kitos panašios veiklos.

Kaip pranešti apie korupciją?

Atvykti į **STT**
atstovybę

Skambinti
(8 5) 266 3333

Rašyti el. paštą
pranesk@stt.lt

Pranešti
internetinėje
svetainėje
www.stt.lt

Ačiū už dėmesį!

Daugiau
informacijos:

Daina Paštuolienė
vyriausioji specialistė
Antikorupcinio švietimo skyrius
El. paštas: daina.pastuoliene@stt.lt
Tel. 068713736

Atsakymai į dažniausiai pasitaikančius klausimus

STT Korupcijos prevencijos valdybos Koordinavimo ir stebėsenos skyriaus viršininkė
Julija Ožereljeva

I. Korupcijos rizikos: rizikų nustatymas ir valdymas

Korupcijos rizikos: RIZIKAS VALDYTI BŪTINA

The diagram consists of three main elements arranged horizontally. On the left is a large green arrow pointing to the right, containing the text 'Korupcijos prevencija'. In the center is a white circle with a thin blue border, containing the text 'Korupcijos rizikų valdymas'. On the right is a large dark blue arrow pointing to the left, containing the text 'Vidaus kontrolė'. Below the green arrow is a block of text describing it as systematic activity. Below the blue arrow is a block of text describing it as systematic and comprehensive risk management evaluation. The background features a faint, light gray watermark of a griffin, a symbol of the Lithuanian State Audit.

Korupcijos prevencija

Sisteminė veikla,
apimanti korupcijos rizikos
veiksnių nustatymą

**Korupcijos
rizikų
valdymas**

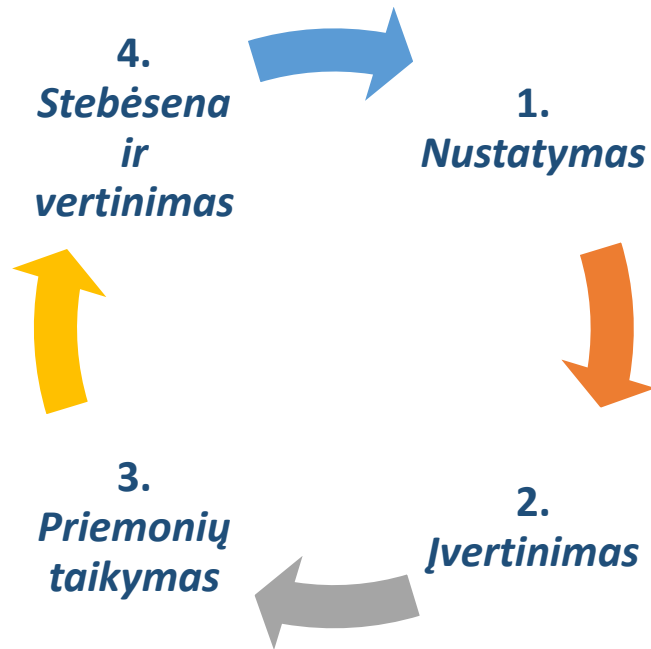
Vidaus kontrolė

Sisteminis ir visapusiškas
rizikos valdymo įvertinimas

Korupcijos rizikos: rizikų nustatymas ir valdymas

- *KPJ 4 str. 6 p.:* už korupcijos rizikos valdymą pirmiausia atsakingi patys **viešojo sektoriaus subjektai**.
- *KPJ 23 str. 3 d.:* Viešojo sektoriaus subjekte **už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsako vadovas**. Atlikdamas šią pareigą, vadovas privalo imtis priemonių, būtinų šiam įstatymui įgyvendinti.
- *KPJ 2 str. 4 d.:* **Korupcijos prevencija** – sisteminga veikla, kuria siekiama didinti viešojo ir privataus sektorių subjektų atsparumą korupcijai ir kuri **apima korupcijos rizikos veiksmų nustatymą**, įvertinimą, šalinimą ir (ar) mažinimą, sudarant bei įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistemą.
- *Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašo 15 p.:* **rizikos vertinimas:** rizikos veiksmų nustatymas ir analizė, toleruotinos rizikos nustatymas, reagavimo į riziką numatymas, jos rizikos mažinimas, perdavimas, toleravimas, vengimas.

Korupcijos rizikos: rizikų nustatymas ir valdymas

- Nustatymo būdai?
- Galimos priemonės?

Įžvalgos seminaro metu:

Kokių yra kitų korupcijos rizikų nustatymo būdų (be korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pagal KPĮ 10 str.)?

Kiti galimi korupcijos rizikų nustatymo būdai:

1. Įvykių analizė ir incidentų vertinimas
2. Darbuotojų apklausa ir pranešimai
3. Viešai prieinama informacijos analizė
4. Atitikties pareigūno atliekamos funkcijos
5. Vidaus audito ataskaitos ir išvados
6. Vidaus kontrolės dokumentų peržiūra
7. Tarnybinių nusižengimų tyrimas
8. Antikorupcinis teisės aktų projektų vertinimas
9. Patiriamos lobistinės veiklos analizė
10. Korupcijos rizikos analizės

II. Korupcijos rizikų valdymo vertinimas

Korupcijos rizikų valdymo vertinimas

Klausimai: 1. Centralizuotas vidaus auditas "neprisiima" šios priemonės. Kokia išeitis?
2. Pagal KPJ, korupcijos rizikos valdymo vertinimą savivaldybėje atlieka centralizuotas vidaus audito skyrius, kiek ir kaip šios priemonės įgyvendinime dalyvauja už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo?

- Tai vidaus auditas, atliekamas pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą.
- Viešojo juridinio asmens vadovas **tvirtina** ilgalaikius ir metinius vidaus audito tarnybos veiklos **planus**.

Atlieka KRVV

***Negali atlikti už korupcijai atsparios aplinkos
kūrimą atsakingo subjekto funkcijų***

**III. Antikorupecinēs aplinkos kūrimas
pavaldžiose įstaigose**

Principai, lydintys į nuoseklią ir veiksmingą korupcijos prevenciją

(KPĮ 4 str.)

Subsidiarumo – už korupcijos rizikos valdymą pirmiausia atsakingi patys viešojo sektoriaus subjektai ar privataus sektoriaus subjektai; savarankiška įstaiga, kuriai viešojo sektoriaus subjektas pavaldus, atskaitingas ar priskirtas pagal valdymo sritį, ir (ar) Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba siūlo korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones ar pati jas įgyvendina tik tiek, kiek tai reikalinga korupcijos rizikai šiame subjekte veiksmingai suvaldyti.

Proporcingos korupcijos prevencijos veiklos – korupcijos prevencijos veikla turi būti vykdoma atsižvelgiant į viešojo sektoriaus subjekto dydį ir (ar) administracinius pajėgumus, o priemonės taikomos tik tos, kurios būtinos korupcijai atspariai aplinkai sukurti, siekiant kuo mažesnės administracinės naštos.

Sąveikos – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą.

Praktinė užduotis

Kodėl antikorupcinės aplinkos kūrimas pavaldžiose įstaigose „stringa“ ir kaip tai spręsti?

Situacija: susiduriama su įstaigų vadovų pasipriešinimu dėl keliamų reikalavimų, atliekamų korupcijos prevencijos organizavimo patikrinimų.

15 min diskusija grupėse:

Galimos priežastys?

- 1.
- 2.
- 3.
- ...

Sprendimo būdai?

- 1.
- 2.
- 3.
- ...

SUVOKIMAS – pirmas žingsnis link tinkamo sprendimo.

Įžvalgos diskusijų metu:

Kodėl antikorupcinės aplinkos kūrimas pavaldžiose įstaigose „stringa“ ir kaip tai spręsti?

Situacija: *susiduriama su įstaigų vadovų pasipriešinimu dėl keliamų reikalavimų, atliekamų korupcijos prevencijos organizavimo patikrinimų.*

Galimos priežastys:

- Įstaigos vadovo suinteresuotumo, atsakomybės stoka
- Žmogiškųjų išteklių trūkumas
- Perteklinės priemonės
- Žmogiška baimė
- Administracinė našta
- Kompetencijos trūkumas
- Atsakingo asmens pavaldžioje įstaigoje nebuvimas (korupcijos prevencijos klausimais)
- Nepakankamas teisinis reglamentavimas
- Neaiškumas ir informacijos trūkumas

Sprendimo būdai:

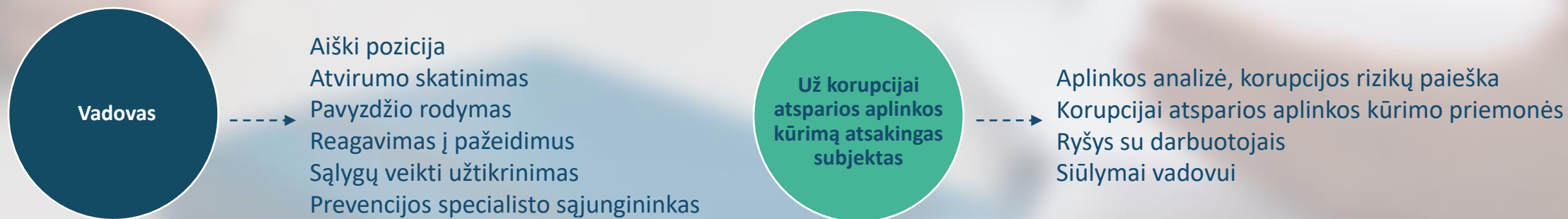
- Bendravimas ir bendradarbiavimas
- Intencija padėti, o ne kontroliuoti
- Komunikacija apie vertes ir naudą
- Metodinės valandėlės
- Aktyvi savivaldybės antikorupcijos komisija
- Bendras korupcijos prevencijos planas
- Atmintinės, priminimai, *šilti* skambučiai
- Palaikymas ir konsultacijos
- Įstaigų vadovų įtraukimas į sprendžiamus klausimus
- Aiški savivaldybės vadovybės pozicija
- Gerosios praktikos dalinimasis

IV. Bendradarbiavimas su vadovu antikorupcinės aplinkos kūrimo klausimais

Praktinė užduotis

Kaip su vadovu tapti partneriais kuriant antikorupcinę aplinką?

15 min „brainstorm“ diskusija grupėse:

Kokiais konkrečiais veiksmais ir kokiose situacijose jūs – kaip korupcijos prevencijos specialistai galite padėti savo vadovams kuriant korupcijai atsparią aplinką?

Ižvalgos diskusijų metu:

Kaip su vadovu tapti partneriais kuriant antikorupcinę aplinką?

Veiksmai, kaip korupcijos prevencijos specialistas gali padėti savo vadovui kuriant korupcijai atsparią aplinką:

1. Komunikacija esant įvykiui
2. Vadovų pasitarimai
3. Anketa darbuotojams
4. Tarnybiniai patikrinimai

**Ką pasiimate iš
renginio?**

Ačiū už dėmesį!

Daugiau
informacijos:

